

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus XXII. De collusione detegenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

que vult maleficos occidi. Quamvis non sit negandum, non raro illud istis mulierculis per dæmonem, dum putant se per aera ferri, cum quietæ in cubili jaceant, ut docuit aliquando experientia; cum & è contra per aera ferri habeat quoque experientia, & ea vis dæmonij adsit, ut videte est ex Christi exemplo, qui à diabolo statutus super pinnaculum templi, & adsumptus in montem excelsum, Matth. 5.

17 Ut ut sit, dignissimus morte, quisquis Deo suo relictio, hac arte imbutus, etiam si hominem nullum occiderit, secundum Legem divioam Exodi c. 22. *Maleficos non patieris vivere.* & Lev. 20. *Vir sive mulier, in quibus Pythonicus sive divinatorius fuerit spiritus, morte moriantur.* Ignis pœna auspiciibus propolita, l. 3. C. de malef. consuetudine extensa ad omnes maleficos, magos, fortarios, lamias, ita dictas, quod pueris necem adferant, unde & dicuntur striges. De cujus justitia nemo dubitare debet, quod sit conjuncta hæresis aut apostasia; procurantur per tales & cædes, & gravissima damna; & ut nihil sit ejusmodi, satis tamen criminis est, pactum cum dæmone iniisse.

18 Jure Canonico volunt aliqui excommunicari hoc ipso tales, per text. in can. si quis XXVI. q. 1. qui habet: *Si quis arbolos, aruspices, aut incantatores observaverit, aut phylasterius usus fuerit, anathema sit.* Alii tamen Canones habent tantum excommunicationem esse ferendam, can. si quis 9. & can. Auguriis XXVI. q. 5. Posset dici, *Anathema sit*, idem esse, ac si dictum esset, *anathematizentur*: est enim verbum, *Sit*, futuri temporis, & ut foret dubium, tamen in motiorem partem accipiendum, propter alios textus, & quia de pœna agit. Navarr. in Summa c. 27. n. 12. Suar. De superst. c. 19. n. 4. Sanch. in Decal. lib. 2. c. 39. n. 90. Nisi dicamus fuisse olim excommunicationem latæ sententiæ, sed consuetudine non receptam, si non sit conjuncta hæresis, quam non semper esse conjunctam patet ex c. Accusatus §. sanè De hæres. in 6. ubi Pont. præcipit inquisitoribus, nec se cum divinatoribus & sortilegis intromittant, nisi hæresis sapienter manifeste; ut supponat, non semper hæresis sapere. Suar. d. loco n. 7.

19 Tenentur præterea ad restitutionem damnorum, quæ præstigiis suis caussarunt aliis, ex generali regula, Peccatum De R. I. in 6. Deni-

que supersticio ista tum artis divinandi, tum magicæ ut magicis deprimatur & eradiceatur, libri omnes de ea agentes sunt prohibiti, ut nec legi nec haberi possint, sed corrumpendi sint, l. 4. §. 1. D. Fam. excise. Olim fuit & Ethnicis curæ hujusmodi libros inquirere, inventos comburere, eos, penes quos inventi, punire; honestiores de portatione, viliores capitis pœna. Paul. §. Sent. tit. 23. Constat etiam ex Actis Apostolorum c. 19 in principio nascentis Ecclesiæ, eos, qui fuissent curiosi sectati contulisse libros hujusmodi, qui erant magni pretii, colque combustisse. Sed & in indice librorum prohibitorum editio ex jussu Concilii Trid. Reg. IX. libri omnes & scripta Gomania, Hydromantia, Actomantia, Chiromantia proflus rejiciuntur.

TITULUS XXII.

De collusionione detegenda.

SUMMARIUM.

1. Collusiones cur falsi speciem habeant.
2. Pœna.

Falsi speciem habent collusioniones eorum, qui ex pacto id agunt, occulta quadam conventionione, simulatè, ut alter in causâ succumbat, aut superet, non ex animo, sed tralatio accusandi munere defungentes, sponte varicantes, & cedentes ultrò, parte sua prodita, l. 1 §. pravaricationem D. ad S. C. Turpil. ubi vide dicta.

Per collusioniones istas ne contingat Rem-
publ. lædi, non impedit absolutio, quominus reus iterato impetatur super crimine, & contra eum inquiratur, c. 1. 2. & fin. h. t. Accusatur prævaricationis convictus ab accusando repellitur, l. 5. D. de prævaricat. Super beneficio facta collusio facit utrumque litigantium eo privati, ne dolus suus alicui proficiat; non quidem ipso jure, sed per sententiam. Pœnio vero beneficio per collusionem imposta ipso jure nulla est. Gigas de Pensionib. qu.

42. Wamel. Conf. 173. n.
3. de præben.

* *

Dddd 3

TITU.